

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

.....Pedagogika.....
Studia ...I. Stopnia

Przedmiot: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej		Kod przedmiotu:	
Przedmiot w języku angielskim: Care and educational work methodology			
Grupy szczegółowych efektów kształcenia:			
Typ przedmiotu/modułu:		obowiązkowy	obieralny
Rok: II	Semestr: czwarty		
Rodzaje zajęć i liczba godzin:			
Wykład	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	
Ćwiczenia	30		
Liczba punktów ECTS:	30		
	5		

Cel przedmiotu	
C1	Przekazanie wiedzy na temat rozwoju form opieki na dzieckiem w dziejach.
C2	Zapoznanie ze standardami obowiązującymi w polskim systemie opieki nad dzieckiem.
C3	Wyposażenie w praktyczne umiejętności w zakresie planowania, realizacji i dokumentowania pracy opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej z wychowankami placówek.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1.	Terminologia z zakresu pedagogiki ogólnej, opiekuńczej i społecznej oraz socjologii edukacji.
2.	Wiedza z zakresu organizacji planowania procesu wychowania, różnych kategorii opieki i jej struktury, form pomagania.
3.	Rozumienie zasad funkcjonowania systemu opieki nad dzieckiem.

Efekty kształcenia	
W zakresie wiedzy:	
EKW1	Przedstawia nowe standardy opieki i wychowania obowiązujące w placówkach opieki całkowitzej.
EKW2	Wymienia kryteria przestrzegane przy umieszczaniu dzieci w rodzinnych formach opieki.
EKW3	Wyjaśnia metody stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
EKW4	Przedstawia formy przygotowania wychowanków różnego typu placówek opiekuńczo-wychowawczych do samodzielnego życia.
W zakresie umiejętności:	
EKU1	Konstruuje indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem.
EKU2	Wykorzystuje wiedzę z zakresu organizacji opieki nad dzieckiem do planowania działań w ramach usamodzielniania wychowanków.
EKU3	Potrafi dobierać metody oddziaływań wychowawczych do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i terapeutycznych dziecka.
W zakresie kompetencji społecznych:	
EKK1	Ma świadomość odpowiedzialności wychowawcy za profesjonalne oddziaływania opiekuńczo-wychowawcze na wychowanków.
EKK2	Docenia konieczność dalszego systematycznego poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu form i metod oddziaływań wychowawczych.

Macierz efektów kształcenia										
Efekt kształcenia	Odmiesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odmiesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odmiesienie danego efektu do efektów nauuczycielskich	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania

EKW1	K_W11	+++	S_W04	+++			C2, C3	W1, W4, W7, ĆW1, ĆW6, ĆW7, ĆW12	M1, M2, M4, SD1, SD2	F2, P2
EKW2	K_W14	+++	S_W04	+++			C2	W1, W4, W7, ĆW2, ĆW3	M1, M4, SD1, SD2	P2
EKW03	K_W16	+++	S_W05	+++			C3	W6, W8, W9, W10, W11, ĆW4, ĆW6, ĆW8, ĆW9	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2, SD3	F1, F2, P1, P2
EKW04	K_W16	+++	S_W05	+++			C2, C3	W1, W4, W14, W15, ĆW8	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2, SD3	F2, P2
EKU01	K_U11	+++	S_U02	+			C2, C3	W2, W3, W4, W5, W11, ĆW3, ĆW11	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2	F2, P1, P2
EKU02	K_U11	+++	S_U02	+			C2, C3	W8, W14, W15, ĆW8	M1, M4, SD1, SD2	F2, P2
EKU03	K_U09	+++	S_U01	++			C3	W2, W3, W4, W5, W6, W9, W10, W12, ĆW5, ĆW8, ĆW10, ĆW11	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2, SD3	F1, F2, P1, P2
EKK01	K_K08	+++	S_K04	++			C2, C3	W6, W7, W4, W15, ĆW7, ĆW9	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2, SD3	F1, F2, P1, P2
EKK02	K_K01	++	S_K04	++			C1, C2, C3	W1, W8, ĆW12	M1, M2, M3, M4, SD1, SD2	F1, F2, P1, P2

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – wykłady		
	Treści programowe	Liczba godzin
W1	Rozwój form opieki nad dzieckiem w Polsce.	2
W2	Przyczyny sieroctwa społecznego.	2
W3	Spoleczne przyczyny zaburzeń rozwoju dziecka.	2
W4	Planowanie oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych na podstawie wywiadu środowiskowego i diagnozy psychologiczno-pedagogicznej.	2
W5	Genogram i ekomapa jako podstawowe techniki pracy z dzieckiem i jego rodziną.	2
W6	Metody pracy w zastępczych formach opieki nad dzieckiem.	2
W7	Metody i formy przestrzegania praw dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	2
W8	Formy stymulowania rozwoju intelektualnego wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.	2
W9	Praca opiekuńczo-wychowawcza z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo.	2
W10	Kształtowanie asertywności w procesie opieki i wychowania.	2
W11	Elementy profilaktyki zachowań problemowych w pracy opiekuńczo-wychowawczej.	2
W12	Stymulowanie rozwoju emocjonalnego wychowanków placówek socjalizacyjnych.	2

W13	Elementy socjoterapii w praktyce opiekuńczo-wychowawczej placówek socjalizacyjnych.	2
W14	Przygotowywanie wychowanków do samodzielnego życia.	2
W15	Opieka, wychowanie i resocjalizacja w placówkach dla młodzieży społecznie niedostosowanej.	2
Suma godzin:		30

Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Model opiekuna – wychowawcy.	2
ĆW2	Struktura organizacyjna zespołu wychowanków i wychowawców.	2
ĆW3	Metody poznawania wychowanków.	2
ĆW4	Zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie rozwijania podmiotowości wychowanków i organizacji czasu wolnego.	2
ĆW5	Metody, zasady i formy pracy opiekuńczo-wychowawczej.	4
ĆW6	Projektowanie działalności opiekuńczo-wychowawczej.	2
ĆW7	Warsztat pracy wychowawcy – dokumentacja.	2
ĆW8	Charakterystyka wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych pod kątem diagnozy i oddziaływań terapeutycznych.	4
ĆW9	Terapia pedagogiczna w praktyce wychowawczej. Konstruowanie programu pracy korekcyjno-kompensacyjnej.	4
ĆW10	Praca opiekuńczo-wychowawcza z dziećmi z grup dyspanseryjnych.	2
ĆW11	Radzenie sobie ze stresem i agresją w pracy opiekuńczo-wychowawczej.	2
ĆW12	Praca z rodzinami wychowanków w placówce opiekuńczo-wychowawczej.	2
Suma godzin:		30

Metody i środki dydaktyczne	
M1	Wykład z prezentacją multimedialną
M2	Film
M3	Gry symulacyjne
M4	Analiza tekstów z dyskusją
SD1	Prezentacja multimedialna
SD2	Laptop, rzutnik multimedialny
SD3	Magnetofon

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Ocena umiejętności w zakresie konstruowania scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych.
F2	Planowanie indywidualnych oddziaływań edukacyjnych i terapeutycznych wobec wychowanków.
Ocenianie podsumowujące	
P1	Pisemne zaliczenie materiału z tematyki ćwiczeń formie testu.
P2	Egzamin pisemny z tematyki wykładów.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności

(Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze)	60
(Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze)	5
Studiowanie literatury	25
Przygotowywanie się do ćwiczeń	20
Opracowanie scenariusza zajęć opiekuńczo-wychowawczych	10
Opracowanie indywidualnego planu pracy z dzieckiem	10
Przygotowanie do testu i egzaminu pisemnego	20
Suma	150
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	5

Literatura podstawowa	
1.	J. Domańska, <i>Dobroczynność względem sierot na ziemiach polskich do 1918r.</i> , „Biuletyn Historii Wychowania” Z.27, Poznań 2011.
2.	K. Kamieniarz, red., <i>Spoleczne konteksty zaburzeń w zachowaniu</i> , Wyd. UJ, Kraków 2001.
3.	H. Bejger, <i>Usamodzielnianie wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych w reformowanym systemie pomocy społecznej, w: Współczesne strategie i wyzwania edukacyjne</i> , red. P. Mazur, D. Sikora, PWSZ, Chełm 2010.
Literatura uzupełniająca	
1.	G. Gajewska, <i>Pedagogika opiekuńcza i jej metodyka</i> , Zielona Góra 2004.
2.	T. Gordon, <i>Wychowanie bez porażek</i> , Warszawa 1991.
3.	H. Hamer, <i>Klucz do efektywności nauczania. Poradnik dla nauczycieli</i> . Warszawa 1994.
4.	M. Heine. G. Gajewska, <i>Sieroctwo społeczne i jego kompensacja</i> , Zielona Góra 1999.
5.	A. Kelm, <i>Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej</i> , Warszawa 2000.
6.	M. Król –Fijewska, <i>Trening asertywności</i> , Warszawa 1992.
7.	M. Łobocki, <i>Wybrane zagadnienia z metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej</i> , Lublin 1996.
8.	M. Mc Golgrick, R. Gerson, S. Shellenberger, <i>Genogramy. Rozpoznanie i interwencja</i> . Poznań 2007.
9.	I. Owczaruk, <i>Odzyskać dziecko</i> , Warszawa 2008.
10.	M. Partyka, <i>Modele opieki nad dzieckiem zdolnym</i> , Warszawa 2000.
11.	V. Satir, <i>Teoria komunikacji. Porozumiewanie się jako proces wymiany informacji</i> . Nowiny Psychologiczne 1998 nr2
12.	B. Wojciechowska – Charlak (red.), <i>Praca opiekuńczo-wychowawcza</i> , Kielce 2003
13.	U. Kamińska, <i>Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania</i> , Warszawa 2000
14.	Z. Zieja, <i>Poradnik metodyczny dla wychowawców</i> , Jelenia Góra 2003

Formy oceny – szczegóły

Na ocenę 2 (ndst.)	Nie potrafi przedstawić standardów opieki i wychowania obowiązujących w placówkach opieki całodobowej. Nie potrafi wymienić metod stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nie potrafi wymienić form przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Nie potrafi opracować indywidualnego planu pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem.
Na ocenę 3 (dst.)	Przedstawia podstawowe standardy opieki i wychowania obowiązujące w placówkach opieki całodobowej. Wymienia metody stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymienia formy przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Opracowuje zarys indywidualnego planu pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem. Wymienia metody oddziaływań wychowawczych.
Na ocenę 3+ (dst.+)	Przedstawia i pobieżnie omawia podstawowe standardy opieki i wychowania obowiązujące w placówkach opieki całodobowej. Wymienia i pobieżnie omawia metody stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymienia i pobieżnie omawia formy przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Opracowuje indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem z podziałem na poszczególne sfery jego funkcjonowania. Wymienia i pobieżnie charakteryzuje metody oddziaływań wychowawczych.
Na ocenę 4 (db)	Wymienia i ogólnie charakteryzuje podstawowe standardy opieki i wychowania obowiązujące w placówkach opieki całkowitej. Wymienia i ogólnie charakteryzuje metody stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymienia i ogólnie charakteryzuje formy przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Opracowuje indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem z podziałem na poszczególne sfery jego funkcjonowania i ogólnie charakteryzuje planowane formy oddziaływań. Wymienia i ogólnie charakteryzuje zasady organizacji opieki nad dzieckiem i usamodzielniania wychowanków. Wymienia i ogólnie charakteryzuje metody oddziaływań wychowawczych.
Na ocenę 4+ (db+)	Wymienia, ogólnie charakteryzuje i ocenia nowe standardy opieki i wychowania obowiązujące w placówkach całodobowych. Wymienia, ogólnie charakteryzuje i ocenia walory metod stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymienia, ogólnie charakteryzuje i ocenia formy przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Opracowuje indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem z podziałem na poszczególne sfery jego funkcjonowania i ogólnie charakteryzuje planowane formy oddziaływań oraz ocenia ich skuteczność. Wymienia i ogólnie charakteryzuje zasady organizacji opieki nad dzieckiem oraz usamodzielniania wychowanków i stosuje je do planowania konkretnych form pomocy. Wymienia i ogólnie charakteryzuje metody oddziaływań wychowawczych oraz dostosowuje je do indywidualnych potrzeb rozwojowych wychowanków.
Na ocenę 5 (bdb)	Wymienia, wyczerpująco charakteryzuje i ocenia korzystne zmiany w zakresie nowych standardów opieki i wychowania obowiązujących w placówkach opieki całodobowej. Wymienia, wyczerpująco charakteryzuje i ocenia walory metod stymulowania rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymienia, wyczerpująco charakteryzuje i ocenia skuteczność form przygotowywania wychowanków różnego typu placówek do samodzielnego życia. Opracowuje indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem z podziałem na poszczególne sfery jego funkcjonowania, wyczerpująco charakteryzuje planowane formy oddziaływań i ocenia ich skuteczność. Wymienia, wyczerpująco charakteryzuje zasady organizacji opieki nad dzieckiem i usamodzielniania wychowanków oraz stosuje je do planowania konkretnych form pomocy. Wymienia, wyczerpująco charakteryzuje metody oddziaływań wychowawczych oraz dostosowuje je do indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka.

Autor programu:	Halina Bejger
Adres e-mail:	hbejger @ wp. Pl

Jednostka organizacyjna:	Instytut Matematyki i Informatyki: Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie
---------------------------------	--